

دانشگاه شکرد
معاونت پژوهش و فناوری

بسمه تعالی

پژوهش و فناوری، غزم علی و رویکرد جهانی

تاریخ:

شماره:

پیشنهاد (پروپوزال) طرح های کاربردی مسئله محور

الف) کلیات طرح

۱- عنوان طرح:

به فارسی : راه اندازی سایت و کارگاه کاوش باستان شناسی، به منظور آموزش کاوش به دانشجویان باستان شناسی
به انگلیسی : Establish of Archaeological Excavation Site; in order to Archaeological Excavation Education

۲- مجری مسئول طرح:

دانشکده مستقر: ادبیات و علوم انسانی
نام و نام خانوادگی : علیرضا خسروزاده
مرتبه علمی و سمت : استادیار گروه باستان شناسی

۳- اعتبار کل طرح: ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال اعتبار معادل طرح (حق التحقیق، هزینه پرسنلی و مسافرت): ۱۵۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۴- زمان اجرای طرح به ماه: ۶ ماه شروع: ۱۳۹۶/۴/۱ خاتمه: ۱۳۹۶/۱۰/۱

۵- محل اجرای طرح : شهرستان فارس، روستای ده چشمه، تپه بردنکون

۶- منابع تأمین کننده بودجه:

۷- مؤسساتی که با طرح همکاری خواهند داشت (نحوه همکاری):

۸- خلاصه طرح (حداکثر ۵ سطر):

با توجه به سرفصل دروس کاوش و بررسی آثار باستانی در مقطع کارشناسی و از آنجایی که تحصیل و مطالعه باستان‌شناسی در دانشگاه بیشتر جنبه نظری دارد؛ شرکت دانشجویان در کاوش‌های علمی باستان‌شناسی و کارگاه‌های کاوش به صورت عملی بخشی از برنامه درسی دانشجویان این رشته قلمداد می‌شود. فراهم نمودن کاوش کارآموزی حداقل به مدت ۴ ماه در محوطه‌های پیش از تاریخی، تاریخی و اسلامی در نقاط مختلف از اهم اهداف مد نظر برای کارآموزی این دانشجویان است. اما با توجه به هزینه‌بردار بودن این کاوش‌ها و نیاز به وسایل کارگاهی و امور رفاهی بیابانی، فراهم نمودن این امکانات در وضع موجود برای بیشتر دانشگاه‌ها (جز دانشگاه تهران به عنوان دانشگاه مادر) امکان‌پذیر نیست. از سوی دیگر دریافت مجوز هر ساله از سوی پژوهشکده باستان‌شناسی کشور به عنوان رکن مسئول ناظر بر پروژه‌های باستان‌شناسی کشور برای اساتید شاغل در دانشگاه‌ها به سهولت میسر نبوده و این امر دانشجویان، گروه و معاونت آموزشی را با تاخیرهای بعضاً سه ترمی در فارغ‌التحصیلی مواجه خواهد کرد، این پروژه در نظر دارد تا با ارایه یک برنامه مدون ۴ ساله شرایطی را فراهم نماید تا از این پس دانشجویان و اساتید و هم‌ینطور مسئولان آموزشی دانشگاه، برای برگزاری کارآموزی فوق‌الذکر (۱۴ واحد)، دغدغه‌ای نداشته باشند.

(ب) مشخصات مجری و همکاران طرح:

۱- مجری مسئول طرح:

الف) نام و نام خانوادگی: علیرضا خسروزاده   مرتبه علمی: استادیار   نوع استخدام: رسمی آزمایشی   تاریخ استخدام: ۹۰/۹/۱
محل خدمت: دانشگاه شهرکرد-دانشکده ادبیات و علوم انسانی   تلفن محل کار:
ب) نشانی منزل: شهرکرد، شهرکرد، خیابان دستغیب، کوچه ۱۱، پلاک ۳

ج) به طور متوسط، چند ساعت در هفته به این پروژه اختصاص می‌دهید؟

بعد از اقدامات اولیه مبنی بر دایر نمودن سایت، بخش دوم برنامه به صورت تمام وقت شبانه‌روزی در کمپ بیابانی در یک دوره زمانی یک ماهه برگزار می‌شود. اما مرحله پایانی که به تهیه گزارشات کاوش اختصاص دارد، به یک برنامه ۲۴ ساعته در هفته نیاز خواهد داشت.

د) سایر طرح های در دست اجرا:

ه) مدارج تحصیلی و تخصصی (در حد کارشناسی و بالاتر):

سال دریافت	مؤسسه - کشور	رشته تحصیلی / تخصصی	درجه تحصیلی / تخصصی	
۱۳۹۰	تهران-ایران	باستان شناسی	دکتری	علیرضا خسروزاده
۱۳۷۷	تهران-ایران	باستان شناسی	کارشناسی ارشد	علیرضا خسروزاده
۱۳۷۵	تهران-ایران	باستان شناسی	کارشناسی	علیرضا خسروزاده

و - فعالیت های تحقیقاتی، پایان یافته، در حال اجرا و تألیفات در ارتباط با موضوع طرح:

در ارتباط با چنین طرحی فعالیت خاصی صورت نگرفته است اما منطقه مورد نظر برای اجرای طرح دارای پیشینه پژوهشی زیر است:

۱. Khosrowzadeh, A. ۲۰۱۵. "The Chalcolithic Period in the Bakhtiari Highlands: Newly Found Sites of Farsan, Chaharmahal va Bakhtiari, Iran", *International Journal of the Society of Iranian Archaeologists* ۲: ۳۲-۵۳.
۲. Khosrowzadeh, A, ۲۰۰۸. "Preliminary results of the ۱st Season of Archaeological Survey of Farsan, Bakhtiari Region, Iran". *International Congress on the Archaeology of the ancient Near East, Roma*: ۳۱۷-۳۳۷
۳. خسروزاده، علیرضا، ۱۳۹۳، بررسی تحلیلی زیستگاه های انسانی دشت فارس از دوران پیش از تاریخ تا دوران اسلامی، شهر کرد، انتشارات دانشگاه شهر کرد.
۴. خسروزاده، علیرضا، بهرامی نیا، محسن، ۱۳۹۲، "دوره ی نوسنگی در غرب چهارمحال و بختیاری، محوطه های نویافته ی بخش میان کوه، شهرستان اردل"، *نامه ی باستان شناسی*، شماره ی ۳، دوره دوم.
۵. خسروزاده، علیرضا، حیدریان، محمود، محمدی، ۱۳۹۴، "محوطه های نویافته ایلام میانی در منطقه میان کوه شهرستان اردل، چهارمحال و بختیاری"، *پژوهش های ایران شناسی*، شماره ۱: ۸۱-۶۱.
۶. خسروزاده، علیرضا، ساریخانی، مجید، نیکویی، زهره، ۱۳۹۴، "محوطه های نویافته ساسانی بخش میان کوه شهرستان اردل، چهارمحال و بختیاری"، *جستارهای باستان شناسی*، دوره ۱، شماره ۱: ۸۴-۷۱.
۷. بهرامی نیا، محسن، خسروزاده، علیرضا، اسماعیلی جلودار، محمد اسماعیل، ۱۳۹۲، "تحلیل نقش عوامل طبیعی در توزیع فضایی محوطه های نوسنگی و مس و سنگ شهرستان اردل، چهارمحال و بختیاری"، *مطالعات باستان شناسی*، سال ۵، شماره ۲: ۳۷-۲۱.
۸. خسروزاده، علیرضا، ۱۳۹۱ "بررسی الگوی استقرار ی پیش از تاریخ تا دوره ی اسلامی شهرستان فارس، چهارمحال و بختیاری"، *نامورنامه، مقاله هایی در پاسداشت یاد مسعود آذرنوش*، به کوشش حمید فهیمی و کریم علیزاده، تهران، انتشارات نشر نگار.
۹. خسروزاده، علیرضا، ۱۳۹۵، "محوطه های نوسنگی شهرستان فارس، چهارمحال و بختیاری"، *The Neolithic of the Iranian Plateau Recent Research*, eds. K. Roustaei and M. Mashkour, Berlin, Exoriente: ۷۵-۹۰.

۲- سایر مجریان طرح:

نام و نام خانوادگی	درجه تحصیلی	رشته تحصیلی	مرتبۀ علمی	محل کار	میزان مشارکت مالی
محمود حیدریان	دکتری	باستان شناسی	استادیار	گروه باستان شناسی دانشگاه شهر کرد	-

نام و نام خانوادگی	درجه تحصیلی	رشته تحصیلی	مرتبۀ علمی	محل کار	نوع همکاری	میزان همکاری (ساعت)
اول محسن بهرامی نیا	کارشناسی ارشد	باستان شناسی	-	دانشگاه تهران	سرپرست ترانشه	۵۰۰ ساعت
دوم عباس محمدی	کارشناسی ارشد	باستان شناسی	-	دانشگاه شهرکرد	سرپرست ترانشه	۵۰۰ ساعت
سوم حیدر حسینی	کارشناسی ارشد	باستان شناسی	-	دانشگاه شهرکرد	سرپرست ترانشه	۵۰۰ ساعت
چهارم مهدی علیرضازاده	کارشناسی ارشد	باستان شناسی	-	دانشگاه شهرکرد	طراح سفال	۵۰۰ ساعت
پنجم	کارشناسی ارشد	باستان شناسی	-	دانشگاه تهران	نقشه بردار	۲۰۰ ساعت

ج) اطلاعات تفصیلی طرح

۱- عنوان و نوع طرح پژوهشی

عنوان به فارسی: راه اندازی سایت و کارگاه کاوش باستان شناختی، به منظور آموزش کاوش به دانشجویان باستان شناسی

به انگلیسی: Establish of Archaeological Excavation Site; in order to Archaeological Excavation Education

۲- تشریح جزئیات طرح:

تعریف مسئله:

رشته باستان شناسی به عنوان یکی از شاخه های میان رشته ای علوم انسانی بنا به ماهیت میدانی و تحقیقاتی خود و ضرورت آگاهی دانشجویان از یافته ها و کشفیات جدید، ارایه دروس مصوب وزارت علوم براساس سرفصل به خصوص در ارایه واحدهای کاوش آثار باستانی (۱۰ واحد)، بررسی آثار باستانی (۴ واحد) و بازدید میدانی از آثار باستانی (بیشتر دروس پیش نیاز) به برگزاری دروس به صورت عملی و در فضایی بیرون از فضای آموزشی دانشگاه نیازمند است. اما علیرغم تلاش همکاران و رؤسای محترم پیشین و وقت دانشکده ادبیات و علوم انسانی، مسولان آموزشی و مدیریتی این رشته همیشه در ارایه دروس مورد نظر با مشکلات عدیده ای روبرو بوده اند. تدریس در دو درس یاد شده هر ساله موارد زیل را نیازمند است: با توجه به رئوس فعالیت های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عنوان متولی سایت های باستانی کشور انجام هر پروژه ای نیازمند اخذ مجوز از این سازمان است. این در حالی است که اخذ مجوز کاوش پیگیری های مکرر و بی وقفه ای را نیازمند است و این مجوز تنها برای طرح های پژوهش محور چند ساله صادر می شود و طرح های یکساله در رئوس پژوهشی - اجرایی این سازمان جایگاهی ندارند. تدارک و تجهیز کارگاه و صرف هزینه های سنگین نقشه برداری برای سایت باستانی، تهیه وسایل اولیه هر کاوش و هماهنگی با ارگان های مختلف، تمرکز حداقل یک ماهه در خارج از شهر و محوطه تاریخی و امور رفاهی بیابانی مستلزم صرف هزینه و وقت زیادی است که با توجه به سختی صدور مجوز و مطالب فوق تنها، انجام پروژه های پژوهشی - آموزشی مد نظر سدفصل دروس تنها در صورتی برای مدیریت دانشگاه مقرون به صرفه است که برنامه های چند ساله را در نظر گرفت و با هزینه های یکباره، از امکانات فراهم آمده در سال نخست برای چند

سال متوالی استفاده نمود. از سوی دیگر هر کاوش پژوهشی، کار و تدریس روش‌های نوین برای دانشجویان در ساعات خارج از ساعات اداری، مدیریت تیم کاوش، حفاظت و مرمت پس از کاوش (به صورت سالانه و مکرر) و تهیه و تنظیم گزارش جهت ارسال به پژوهشکده باستان‌شناسی (با صرف حداقل سه برابر مدت زمان کاوش) را طلب می‌نماید. با توجه به موارد فوق و امضای تفاهم‌نامه بین مسئولین محترم دانشگاه و سازمان میراث فرهنگی مبنی بر تامین اعتبار کاوش‌های کارآموزی دانشجویی توسط دانشگاه و از آنجایی که اکثر گروه‌های دانشگاهی باستان‌شناسی بودجه‌ای را به صورت سالیانه به این امر اختصاص می‌دهند، در صورت انجام این برنامه نیاز چند ساله گروه باستان‌شناسی و در نتیجه معاونت آموزشی دانشگاه را برای ارایه دروس میدانی کاوش و بررسی بر طرف خواهد نمود. از سوی دیگر در ارتباط با استان چهارمحال و بختیاری اطلاعات ناچیزی در حوزه باستان‌شناسی در دست است و این درحالی است که بررسی‌های انجام گرفته در سال‌های اخیر توسط هیئت‌های مختلف در این استان اهمیت بسیار زیاد این منطقه در دوره‌های مختلف را نشان می‌دهد. نبود مدارک باستان‌شناختی، نداشتن داده‌های کافی و وسیع از ساختارهای منطقه‌ای که تنها با انجام کاوش و بررسی‌های علمی و روشمند می‌تواند به دست آید و نبود چارچوب گاهنگاری از فرهنگ‌های منطقه موجب شده پژوهشگران در تفسیر داده‌های اندک باستان‌شناختی اغلب بر حدس و گمان تکیه کنند تا بر مدارک موجود از کاوش و بررسی. با توجه به موقعیت جغرافیایی فارس و سابقه طولانی اسکان در آن و وجود محوطه‌های باستانی متعدد، کاوش در یکی از محوطه‌های کلیدی مربوط به دوره‌ی تاریخی آن ضروری به نظر می‌رسد. بررسی منطقه‌ای نشان می‌دهد که تپه بردنکون یکی از بزرگترین محوطه‌های اشکانی و ساسانی در منطقه‌ی فارس است. مجموعه سفال‌های سطحی آن حاکی از استقرار بلند مدت از دوره‌ی مس و سنگ تا دوره‌ی ساسانی است. شماری از عوامل از جمله وجود ساخت‌وسازهای عظیم خشتی و آجری که بر اثر حفاری غیر مجاز آشکار شده یا از بین رفته‌اند حاکی از آن است که این محوطه بالقوه دارای اهمیت بسیاری برای درک باستان‌شناسی چهارمحال و بختیاری به خصوص منطقه‌ی فارس است و انجام چند ساله این طرح با کمک دانشگاه شهرکرد می‌تواند در رشد و اعتلای فرهنگی این منطقه غنی مثر ثمر باشد.

فرضیات:

فرضیات توجیهی:

۱. لایه‌های باستانی محوطه مورد نظر طرح، قابلیت لازم برای انجام حداقل ۴ دوره سالانه کاوش کارآموزی دانشجویان را در بر دارد.
۲. با توجه به کاوش‌های غیر مجاز محوطه مورد نظر، این محوطه قابلیت تبدیل به یک سایت موزه باستانی را دارد و با توجه به نزدیکی به محوطه باستانی پیر غار نقش مهمی در توسعه بیشتر گردشگری منطقه را خواهد داشت.

فرضیات علمی:

۳. با توجه به سفال‌ها و یافته‌های سطحی به دست آمده از سطح تپه به نظر می‌رسد این محوطه دارای نهشته‌های باستانی مربوط به دوره‌های اشکانی، ساسانی و احتمالاً پیش از تاریخ است.
۴. با توجه به یافته‌های سطحی به دست آمده از سطح محوطه، دیوارهای قطور خشتی و آجری تخریب شده در نتیجه‌ی حفاری‌های غیر مجاز و موقعیت قرارگیری محوطه بر بالای تپه‌ی طبیعی و نزدیکی به رودخانه به نظر می‌رسد این محوطه یک سازه‌ی معماری نسبتاً بزرگ دولتی یا مذهبی است.

اهداف اصلی:

اهداف توجیهی:

-آشنایی دانشجویان سال آخر با فعالیت‌های میدانی کاوش و بررسی آثار باستانی و آموزش صحیح و علمی آنها با استفاده از روش‌های علمی کاوش و روش‌های علمی ثبت و ضبط آثار به دست آمده از کاوش است.

-آشنایی با شیوه‌های طبقه‌بندی و بازسازی شیوه زندگی جوامع گذشته براساس عوامل به‌دست آمده فرهنگ مادی و در نتیجه معرفی کارشناسان و دانشجویان اخلاق‌مدار و کوشا در رشته باستان‌شناسی و حوزه میراث فرهنگی کشور اهداف علمی:

-طی دهه‌های اخیر کاوش‌ها و بررسی‌های متعددی در بخش‌های مختلف کشور؛ از جمله فارس، اصفهان و خوزستان انجام شده و نتایج این کاوش‌ها و بررسی‌ها در چندین کتاب و مقاله به زبان‌های مختلف به چاپ رسیده است. مطالعات انجام گرفته در استان چهارمحال و بختیاری نسبت به کارهای انجام شده در استان‌های همجوار بسیار اندک بوده و آگاهی ما از این استان‌ها به مراتب بیشتر از منطقه‌ی بختیاری است. از آنجایی که بررسی در این استان و در پی آن کاوش در چند محوطه‌ی مهم و کلیدی و مطالعه مواد فرهنگی به دست آمده از این محوطه‌ها در شناخت و درک بهتر ما از دشت‌های میان‌کوهی بین دو حوزه‌ی فرهنگی بسیار مهم فارس و خوزستان در دوره‌های مختلف اهمیت بسیار دارد، انجام کاوش در چند محوطه کلیدی آن ضروری است. یکی از مهمترین اهداف نظری برنامه کاوش در تپه بردنکون، سوای آموزش دانشجویان، پی بردن به برهم‌کنش‌های جوامع انسانی در این منطقه و مناطق همجوار، شناخت ویژگی‌ها و کارکرد بنای نسبتاً بزرگ محوطه است.

از دیگر اهداف انجام این کاوش، شناخت دوره‌های استقرار و روشن ساختن توالی فرهنگی محوطه و به دست آوردن اطلاعات دقیق‌تری در ارتباط با سیستم اقتصادی مردم فارسان در دوره‌ی اشکانی و ساسانی است.

روش و تکنیک‌های اجرایی:

تپه بردنکون در فاصله‌ی ۲/۳ کیلومتری جنوب‌شرق روستای ده‌چشمه و روی تپه‌ای تقریباً بیضی شکل، قرار گرفته است. مواد فرهنگی به‌دست آمده از بررسی سطحی نشان می‌دهد که دوره‌های استقرار در این محوطه در عصر مس و سنگ، اشکانی و ساسانی به‌خصوص در رأس تپه شکل گرفته‌اند. به منظور دست‌یافتن به ساخت و سازهای مربوط به بنای احتمالاً مذهبی در این محوطه لازم است یک کارگاه ۱۰×۱۰ در این بخش از محوطه کاوش شود. برای روشن شدن توالی دوره‌های استقرار محوطه نیز یک کارگاه آزمایشی کوچک به ابعاد ۲×۲ متر ایجاد خواهد شد. مطالعه‌ی بقایای گیاهی و استخوان حیوانات از مهم‌ترین مدارک برای بازسازی اقتصاد و محیط زیست منطقه در دوران گذشته است. همچنین با این رویکرد مدارک سودمندی در ارتباط با شیوه معیشت مردم این منطقه ارائه خواهد داد.

در محوطه‌ی بردنکون برای پی‌بردن به ماهیت استقرار در این محوطه که از دوره‌های مس و سنگ، اشکانی و ساسانی دارای نهشته است لازم است که یک کارگاه ۱۰×۱۰ متر کاوش شود. بنابراین لازم است پیش از کاوش محوطه ابتدا نقشه‌برداری شده و به مربع‌های ۱۰×۱۰ متر تقسیم‌بندی شود. سپس برای فصل اول کاوش در این محوطه یکی از مربع‌ها که بر رأس تپه واقع شده، کاوش شود. برای روشن ساختن توالی فرهنگی محوطه نیز لازم است یک گمانه‌ی ۲×۲ متر در بخشی از تپه که حفاری قاجاق نشده و سالم است کاوش شود. در مرحله انجام کاوش برای ثبت و ضبط لایه‌های باستانی از روش لوکوس که امروزه از متداول‌ترین و علمی‌ترین روش‌ها در کاوش‌های باستان‌شناسی است استفاده خواهد شد. در این روش، کاوش با تشخیص و برداشت لایه‌های فرهنگی انجام خواهد شد. اگر بیش از ۲۰ سانتی‌متر خاک فرهنگی بدون وجود هیچ‌گونه تغییر قابل تشخیص برداشت شود، تقسیم‌بندی لایه‌شناختی تا زمانی که تغییری در بقایای لایه‌شناختی مشاهده شود، اختیاری انجام می‌شود. بنابراین برای توصیف هرچه بهتر نهشته‌ها و لایه‌های فرهنگی و فیچرها (دیوار، کف، اجاق، تنور و ...) به هرکدام از آنها یک شماره لوکوس داده خواهد شد. برای ثبت و ضبط بقایا و آثار به‌دست‌آمده در حین کاوش از یک فرم مخصوص استفاده می‌شود. این فرم دارای اطلاعاتی برای ثبت اطلاعات کاوش و توصیف و تحلیل آثار و لایه‌ها، و شکل و ابعاد هر لوکوس است. علاوه بر آن از موقعیت هر لوکوس و اجزای معماری به دست آمده در هر لوکوس نقشه تهیه می‌شود و ارتفاع و ابعاد هر لوکوس نیز یادداشت می‌شود. یافته‌های متعلق به هر لوکوس شامل سفال، استخوان، ابزار سنگی، شیشه و غیره جداگانه داخل کیسه‌های پلاستیکی قرار داده و برچسب‌نویسی می‌شود. چون اطلاعات مربوط به شیوه‌ی معیشت در دشت فارسان یکی از مهم‌ترین بخش‌های پروژه‌ی پژوهشی است، تمامی استخوان‌ها و دانه‌های گیاهی جمع‌آوری خواهد شد. گردآوری استخوان‌ها در هر کاوشی می‌تواند

به سادگی انجام شود و روش خاصی برای گردآوری آنها وجود ندارد. در گردآوری دانه‌های گیاهی از روش سرنند خشک و سرنند آبی استفاده خواهد شد که در همه‌ی کاوش‌های مدرن مرسوم است و پربارترین روش برای این منظور است.

منابع:

۳- کلمات کلیدی: سایت باستانی، کارگاه کاوش، بردنکون، کاوش باستان‌شناختی.

۴- سایر توضیحات لازم:

از نظر فرهنگی، استان چهارمحال و بختیاری در حوزه‌ی جنوب‌غرب ایران جای می‌گیرد، این حوزه‌ی فرهنگی علی‌رغم اهمیت بسیار زیادش در مطالعات باستان‌شناسی دوره‌ی تاریخی ایران کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بر اساس بررسی‌ها و کاوش‌هایی که پیش‌ازاین در این استان انجام شده به نظر می‌رسد مواد فرهنگی به دست آمده از محوطه‌های تاریخی این استان تفاوت بسیار زیادی با محوطه‌های خوزستان و حتی فارس دارد. با کاوش در محوطه‌ی پیش گفته، می‌توان مجموعه‌ی نسبتاً خوبی از سفال دوره‌های مختلف به خصوص دوره‌ی اشکانی و ساسانی ارائه داد که با مطالعه، توصیف، طبقه‌بندی و گونه‌شناسی آنها، می‌توان یک مجموعه سفال تاریخ‌گذاری شده دقیق ارائه نمود که تأثیر زیادی در درک بهتر این منطقه در دوره اشکانی و ساسانی دارد. ضمن اینکه با مطالعه‌ی ساخت و سازهای به‌دست آمده از محوطه می‌توان از اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی این منطقه در دوره اشکانی و ساسانی درک بهتری داشت.

۲-۴- نتایج طرح پاسخگوی کدامیک از نیازهای علمی - پژوهشی یا خدماتی و زیرساختی دانشگاه می‌باشد؟

به مدت چهارسال نیاز گروه باستان‌شناسی را برای کاوش در یک محوطه‌ی باستانی تأمین خواهد کرد. با انجام این مهم مدیریت مالی و آموزشی دانشگاه با صرف کمترین هزینه و وقت واحدهای درسی دانشجویان را آرایه خواهند کرد.

۳-۴- چه بخش‌هایی از دانشگاه می‌توانند از نتایج طرح استفاده نمایند؟ (در صورت نیاز توضیح دهید)

در وهله اول گروه باستان‌شناسی بیشترین بهره را از این طرح خواهد برد اما طبق روال تمام کاوش‌های باستان‌شناسی، کشف داده‌های مادی، زمین‌شناسی، گیاهی، حیوانی و انسانی مواد مطالعاتی ارزشمندی را در اختیار گروه‌های مختلف دانشگاهی قرار خواهد داد و متخصصین رشته‌های مختلف بسته به نیاز خود می‌توانند به مطالعه گونه‌های گیاهی، حیوانی و انسانی و درک گذشته گونه‌های موجود بپردازند.

۴-۴- سابقه علمی طرح و پژوهش‌های انجام شده با ذکر مأخذ به ویژه در ایران؟

استان چهارمحال و بختیاری در بخش مرکزی کوه‌های زاگرس، جنوب‌غرب ایران قرار گرفته است. برخلاف دیگر بخش‌های کوهستانی فلات ایران، این ناحیه از نظر باستان‌شناختی خیلی کم شناخته شده است. اطلاعات اولیه و اصلی در ارتباط با این ناحیه، از کارهای زاگارل در سال ۱۹۷۹، قبل از انقلاب اسلامی دانسته می‌شود (زاگارل ۱۳۸۷). این ناحیه‌ی مهم، بین دو منطقه‌ی فرهنگی جنوب‌غرب ایران، فارس و خوزستان قرار گرفته است. ظاهراً گمانه‌زنی و تعیین حریم تپه‌ی اسکندری هفشجان واقع در جنوب شهر کرد که در سال ۱۳۴۷ هجری شمسی آقای جهانگیر یاسی از مرکز باستان‌شناسی ایران انجام داد، قدیمی‌ترین فعالیت

باستان‌شناسی در این منطقه است که متأسفانه گزارشی از آن در دست نیست (نوروزی ۱۳۸۸: ۱۶۲). جدی‌ترین مطالعات باستان‌شناسی در چهارمحال و بختیاری در سال ۱۳۵۳ شمسی توسط آلن زاگارل انجام و در مناطقی از شهرستان لردگان آغاز شد. در سال ۱۳۵۴ این مطالعات با انجام چند بررسی در مناطق لردگان، گندمان، بلداجی و شهرکرد و گمانه‌زنی در تپه‌ی باستانی و مهم قلعه رستم و تپه‌ی گرد چله‌گاه در محدوده‌ی شهرستان لردگان به سرپرستی هانس نیسن و توسط آلن زاگارل از هیأت باستان‌شناسی آلمانی پیگیری شد. در بین سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ نیز بررسی کوتاه مدتی در دشت شهرکرد انجام و گمانه‌هایی نیز در تپه‌ی قلعه گلی لردگان کاوش گردید (زاگارل ۱۳۸۷). زاگارل ضمن انجام بررسی در چند محوطه‌ی مهم پیش از تاریخی استان نیز کاوش‌های محدودی نیز انجام داد که یکی از مهم‌ترین این تپه‌ها که مربوط به دوره‌ی نوسنگی است، تپه‌ی قلعه رستم در دشت خانمیرزای لردگان است. بر اساس سفال‌هایی که از محوطه‌های مختلف و لایه‌نگاری قلعه رستم به دست آمده بود، او برای اولین‌بار توالی فرهنگ‌های پیش از تاریخ چهارمحال و بختیاری را ارائه کرد. او مطالعاتش را بیشتر روی توالی دوره‌ی پیش از تاریخ متمرکز کرد و موفق شد گونه‌ی جدیدی از سفال دوره‌ی نوسنگی را که متفاوت با سفال نوسنگی فارس بود معرفی کند. او این دوره فرهنگی را به نام قلعه رستم نام گذاری کرد (بر اساس محوطه‌ای که برای اولین‌بار این گونه سفال از سطح آن به دست آمد) (زاگارل ۱۳۸۷؛ Nissen & Zagarell ۱۹۷۶; Zagarell ۱۹۷۵).

پس از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ باستان‌شناسی چهارمحال و بختیاری به مدت ۱۰ سال متوقف شد. با گمانه‌زنی دوباره‌ی تپه‌ی باستانی گورگای تپه، در ۲ کیلومتری جنوب شهرکرد در سال ۱۳۶۷ شمسی به سرپرستی آقای جعفر مهرکیان از سازمان میراث فرهنگی کشور، مطالعات باستان‌شناسان ایرانی در چهارمحال و بختیاری مجدداً آغاز شد. وی پس از آن بررسی‌هایی در بخش بازفت در شهرستان کوهرنگ انجام داد. در این بررسی او محوطه‌های متعددی از دوره‌های مختلف شناسایی کرد. بررسی او از این نظر که توانست چند نقش برجسته‌ی مهم از جمله: شیرین‌آو، آلگی و شیمبار را کشف و آن‌ها را به عنوان نقوش برجسته‌ی الیمایی معرفی کند بسیار سودمند بود (مهرکیان ۱۳۷۵، ۱۳۷۶، ۱۳۸۱). با توجه به این که او هیچ وقت گزارش نهایی بررسی خود را به پژوهشکده‌ی باستان‌شناسی ارائه نکرد، اطلاع ما از سایر آثار و محوطه‌های شناسایی شده‌ی وی بسیار اندک است. مهرکیان طی سه فصل در سال‌های ۱۳۷۴، ۱۳۷۹ و ۱۳۸۴ نیز کاوش‌هایی در محوطه‌ی خان‌آوی انجام داد که طی این کاوش نتایج قابل توجهی به دست آمد و مشخص شد که این بنا کاروانسرای مربوط به دوره‌ی ایلخانی است و تا دوره‌ی قاجاریه نیز از آن استفاده می‌شده است. در سال ۱۳۷۱ تپه‌ی بهرام‌گور، در نزدیکی شهر گندمان به سرپرستی بهمن کارگر گمانه‌زنی شد. یک سال بعد در سال ۱۳۷۲ او تپه‌های بسیار مهم قلعه‌رستم و برجویی را در شهرستان لردگان گمانه‌زنی کرد؛ ولی هیچ وقت نتایج این گزارش‌ها منتشر نشد. بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰ چند فصل بررسی در سرتاسر استان توسط باستان‌شناسان مختلف انجام شد. از جمله‌ی این بررسی‌ها می‌توان به یک فصل بررسی شهرستان فارس توسط خسروزاده (۱۳۸۸)، ۴ فصل بررسی در بخش مرکزی کوهرنگ توسط کوروش روستایی (۱۳۹۰)، ۱۳۸۹، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۶)، دو فصل بررسی در بخش بازفت شهرستان کوهرنگ توسط رسول سیدین بروچنی (۱۳۸۷ و ۱۳۸۸)، سه فصل بررسی در شهرستان لردگان توسط حسن رضوانی (۱۳۹۰، ۱۳۸۹ و ۱۳۸۸)، سه فصل بررسی در بخش میان‌کوه شهرستان اردل توسط خسروزاده (۱۳۹۰، ۱۳۸۹ و ۱۳۸۸)، یک فصل بررسی در بخش مرکزی شهرستان اردل توسط محمد اسماعیل اسماعیلی جلودار (۱۳۸۷) و یک فصل بررسی در بخش ناغان شهرستان کیار توسط مجید کوهی گیلوان (۱۳۸۷) اشاره کرد. بررسی‌های انجام گرفته در بخش مرکزی شهرستان کوهرنگ و بخش میان‌کوه اردل به ترتیب ۱۰۰ و ۸۰ محوطه از کل محوطه‌ها (خسروزاده ۱۳۹۰ و ۱۳۸۹) از چنین محوطه‌هایی بود. شمار زیادی از تپه‌ها و محوطه‌های باستانی این استان نیز در سال‌های اخیر کاوش و گمانه‌زنی شده‌اند که متأسفانه نتایج هیچ‌یک از این کاوش‌ها تاکنون به چاپ نرسیده است؛ برای مثال می‌توان به کاوش‌ها و گمانه‌زنی‌های علی‌اصغر نوروزی اشاره کرد که در شمار زیادی از محوطه‌های مربوط به دوره‌ی پیش از تاریخ تا اسلامی کاوش انجام؛ ولی تاکنون نتایج آن‌ها را به چاپ نرسانیده است (برای فهرستی از کاوش‌های انجام شده توسط علی‌اصغر نوروزی تا سال ۱۳۸۷ بنگرید به: نوروزی ۱۳۸۸). کاوش‌ها و گمانه‌زنی‌هایی نیز توسط باستان‌شناسان دیگر انجام شده است که از جمله می‌توان به کاوش تپه سیره در منطقه‌ی بازفت توسط سیدین بروچنی (۱۳۸۹) اشاره کرد. متأسفانه بررسی‌ها و کاوش‌های شتاب‌زده و اجمالی مناطق و مکان‌های باستانی به همان نسبت از دقت این مطالعات کاسته و شاید به همین دلیل نتایج تفصیلی این مطالعات (به خصوص کاوش‌ها) هیچ‌گاه منتشر نشده است. بررسی‌های باستان‌شناسی اخیر بیش از آن که بررسی صرف علمی و موضوعی در حوزه‌ی مطالعات باستان‌شناسی باشد، کلی‌نگر و شناسایی محورند و گمانه‌زنی‌ها و کاوش‌های انجام شده نیز بیشتر به منظور تعیین حریم و عرصه‌ی محوطه‌ی باستانی انجام گرفته و اهداف پژوهشی آن‌ها در درجه‌ی دوم اهمیت قرار داشته و یا به طور هم‌زمان با گمانه‌های کوچک مطالعاتی

توأم بوده‌اند؛ با این حال تعداد محدودی از این فعالیت‌های باستان‌شناختی کاملاً هدفمند و با دیدگاه‌های پژوهشی انجام شده‌اند (نوروزی ۱۳۸۸: ۱۶۲-۱۶۳). تپه بردنکون در بررسی انجام گرفته در سال ۱۳۸۶ توسط نگارنده شناسایی و ثبت شد.

۵- زمان بندی

مدت زمان لازم برای اجرای طرح (به ماه): ۶ ماهه تاریخ شروع: ۹۶/۴/۱ تاریخ خاتمه: ۹۶/۱۰/۱ مدت زمان: ۶ ماه
جدول مراحل اجرای پروژه و پیش بینی زمان هر مرحله:

ملاحظات*										جدول زمانی به ماه																	شرح مختصر مراحل												
۳۶	۳۵	۳۴	۳۳	۳۲	۳۱	۳۰	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
																																				*	دریافت مجوز	۱	
																																			*	*	نقشه بردای	۲	
																																		*	*	*	ایجاد گمانه‌های کاوش و تعیین حریم	۳	
																																	*	*	*	*	*	تهیه گزارشات	۴
																																	*	*	*	*	*	جمع	

توضیحات:

* - برای شرایط خاص دلایل توجیهی باید ذکر شود.

■ خیر

□ بلی
۶- برای این طرح از سازمانهای دیگر نیز درخواست اعتبار شده است؟
در صورت مثبت بودن جواب لطفاً نام سازمان، نوع و میزان همکاری را مرقوم فرمایند؟

۷- هزینه پرسنلی پیش بینی شده با ذکر مشخصات کامل، میزان اشتغال و حق الزحمه:

نوع مسئولیت	میزان ساعت کار	حق التحقیق* و حق الزحمه به ساعت	جمع کل
مجری مسئول	۱۰۰۰ ساعت	ریال	
سایر مجریان	۱۰۰۰ ساعت	ریال	
سایر همکاران	۵۰۰ ساعت	ریال ۷۰۰۰۰	۳۵/۰۰۰/۰۰۰
سایر همکاران	۵۰۰ ساعت	ریال ۵۰۰۰۰	۲۵/۰۰۰/۰۰۰
سایر همکاران	۵۰۰ ساعت	ریال ۵۰۰۰۰	۲۵/۰۰۰/۰۰۰
سایر همکاران	۵۰۰ ساعت	ریال ۵۰۰۰۰	۲۵/۰۰۰/۰۰۰
سایر همکاران	۲۰۰ ساعت	ریال ۷۰۰۰۰	۱۴/۰۰۰/۰۰۰
جمع			۱۲۴/۰۰۰/۰۰۰

توضیحات:

*- حداکثر تا میزان مقرر در آئین نامه طرح های کاربردی مسئله محور دانشگاه شهرکرد در کمیته بررسی کننده طرح های کاربردی مسئله محور و پس از تأیید هیئت رئیسه دانشگاه.

۸- فهرست وسائل و مواد مورد نیاز طرح که می‌باید از اعتبار طرح از داخل یا خارج کشور خریداری شود:

در چه مرحله از طرح مورد نیاز است؟	قیمت کل ریال یا ارز	قیمت ریال یا ارز	تعداد/مقدار	آیا در ایران موجود است	مصرفی یا غیر مصرفی	کشور سازنده	شرکت دارنده و یا فروشنده	نام دستگاه/ مواد
کاوش	۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۶	بله	غیر مصرفی			کامپیوتر
بررسی و کاوش	۶۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۶	بله	غیر مصرفی			GPS
کاوش	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	۱	خیر	غیر مصرفی			جدول مانسل
کاوش	۲۵/۰۰۰/۰۰۰	۲۵/۰۰۰/۰۰۰	۱	بله	غیر مصرفی			دوربین
کاوش و تهیه گزارش	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۱	بله	غیر مصرفی			پرینتر چند کاره لیزری
				جمع هزینه‌های وسایل و مواد	۲۳۷/۰۰۰/۰۰۰			
				جمع هزینه‌های وسایل و مواد	به ریال			
				به دلار				

توضیحات:

- در صورتیکه این مواد و یا دستگاه در ایران موجود باشد دلایل انتخاب نوع خارجی را ذکر نمایید.

- در صورتی که مواد و یا دستگاهها در دانشکده ها و یا مراکز تحقیقاتی دانشگاه جهت بهره‌گیری در دسترس باشد، دلایل خرید آنها مشخص کنید.

۱۰- پیش بینی هزینه مسافرت داخل (در صورت لزوم)

مقصد	تعداد مسافرت در مدت اجرای طرح و منظور آن	نوع وسیله نقلیه	تعداد افراد	هزینه به ریال
فارسان	۲۰ بار	سواری	۳	۸/۰۰۰/۰۰۰
محوطه	۳۰ روز	مینی بوس	۳۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع هزینه‌های مسافرت				۲۸/۰۰۰/۰۰۰

۱۱- هزینه‌های دیگر مربوط به طرح

۱۱-۱- هزینه‌های چاپ و تکثیر	ریال	۱۱/۰۰۰/۰۰۰
۱۱-۲- هزینه‌های تهیه نشریات و کتب لازم	ریال	
۱۱-۳- سایر هزینه‌ها (لطفاً نام ببرید) پیش بینی نشده انجام آزمایش C۱۴، آزمایش مواد فرهنگی از قبیل استخوان، دانه‌های گیاهی، اشیاء فلزی و شیشه‌ای	ریال	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع هزینه‌های دیگر	ریال	۱۱۱/۰۰۰/۰۰۰

۱۲- کل اعتبار طرح

جمع هزینه‌ها	ریال	ارز
جمع هزینه‌های پرسنلی	۱۲۴/۰۰۰/۰۰۰	
جمع هزینه‌های وسایل و مواد	۲۳۷/۰۰۰/۰۰۰	
جمع هزینه‌های مسافرت	۲۸/۰۰۰/۰۰۰	
جمع هزینه‌های دیگر	۱۱۱/۰۰۰/۰۰۰	
جمع هزینه‌های سالانه		
جمع کل هزینه‌های طرح ریال	ارزی	دلار
	ریالی	ریال
	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰

مبلغی که از منابع دیگر کمک خواهد شد و نحوه مصرف آن:

نام و امضاء مجری مسئول طرح: علیرضا خسروزاده	امضاء	تاریخ:
نام و امضاء مجری (اول) طرح: محمود حیدریان	امضاء	تاریخ:
نام و امضاء مجری (دوم) طرح:	امضاء	تاریخ:
نام و امضاء همکار طرح:	امضاء	تاریخ:
نام و امضاء همکار طرح:	امضاء	تاریخ: